

28 Mart 2012 Çarşamba

KÜLTÜR SANAT

SINEMA
MÜZİK
TİYATRO

'Bu resimler izleyici ile buluşmalı'

ELİF EKİNCİ
elif.ekinci@radikal.com.tr

Galeri Nev, nisan ayında, Türk çağdaş sanatının önemli isimlerinden Erol Akyavaş'ın daha önce sergilenmeyen, sanatçının geleneksel duruşunun aksi istikametindeki cinsellik temalı resimlerini sanatseverlerle buluşturmaya hazırlanıyor. Bu gelişme sanat dünyasında, sanatçıların ölümlerinden sonra eserlerinin sergilenmesini tekrar tartışmaya açtı. Sanatçı Erol Akyavaş'ı, sanatçının sağlığında sergilemediği cinsellik temalı resimlerini, sanatta

sanatının en ilginç konularından biriydi. Bu konu hâlâ cazip ve ilgi çekici. Vakti zamanında farklı niyet ve arzularla kamuyla paylaşılmayan bu çalışmaların teşhire çıkması ne kadar doğru? Doğrusu cevabını tam olarak belirli bir çerçeveye oturtamadığımız bir soru bu. Kişisel cevabım paylaşılması, izleyiciyle buluşması gerektiği yönünde. Sanat tarihine mal olmuş, belleklerde yer edinen bir sanatçı her yönüyle merak ve ilgi konusudur. Üretimindeki zenginlik ve çeşitlilik onun sanatını yeni baştan tanımak ve yorumlamak için de büyük bir anahtardır. Bu örneğin gösterdiği gibi pek çok sanatçının cinselliğe, erotizme açılan işleri mevcut. Burada

NAT

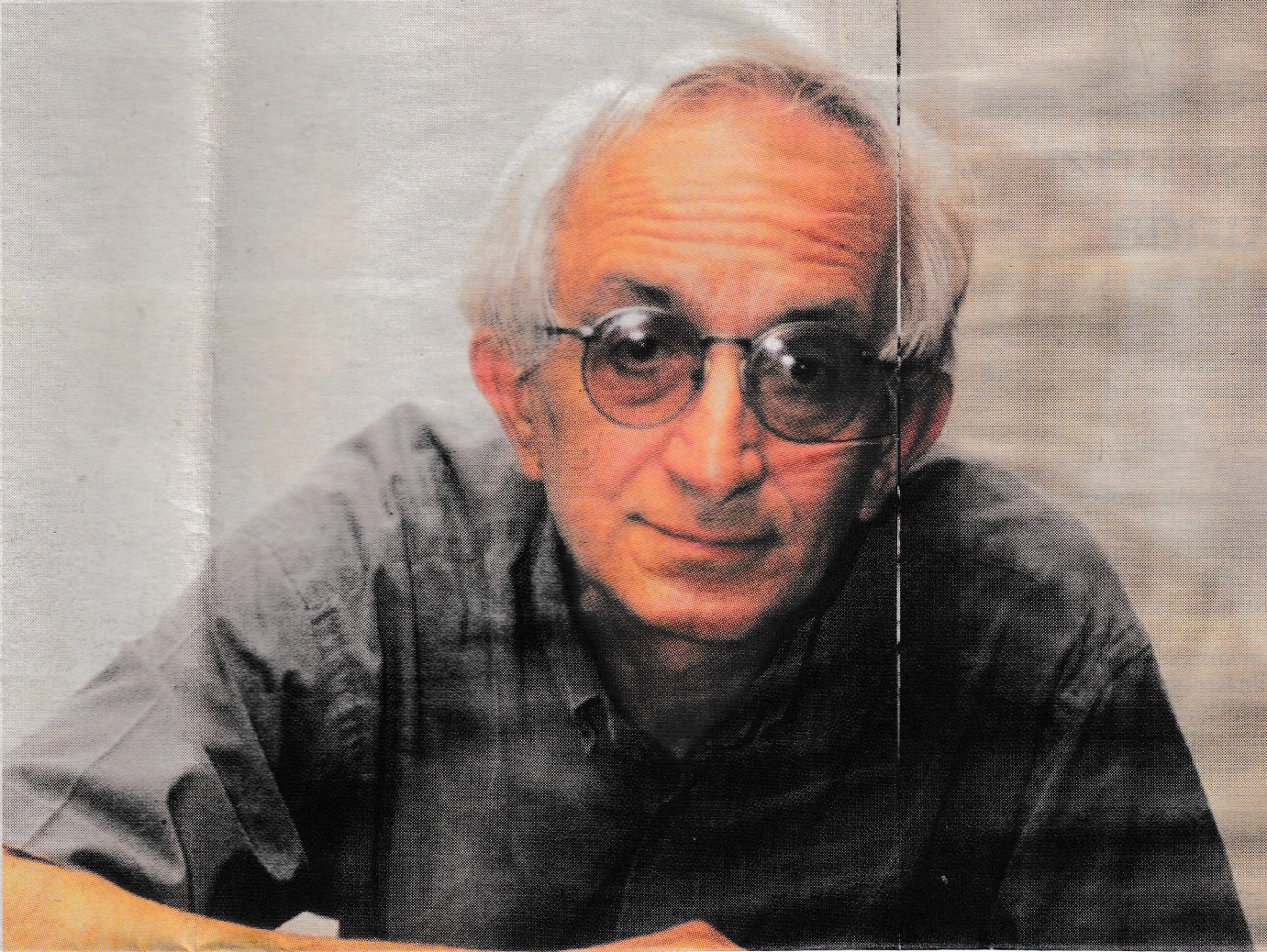
↳
SİNEMA
MÜZİK
TİYATRO
SERGİ
KİTAP

E
,

te-
ve
bu
adar
rak
miz
şıl-
igi
is.
her

k
k

ada

erotizmi ve sanatçıların yaşarken sergilemediği eserlerinin ölümünden sonra sergilenmesi meselesini konuyla alakadar isimlere sorduk.

Sağlığında fırsat olmadı

HALDUN DOSTOĞLU

(Galeri Nev İstanbul Yöneticisi)

Erol Akyavaş, sağlığında bu eserleri bir ara sergilemeyi düşünüyordu ama fırsatı olmadı. Biz de Deniz Artun ile birlikte bu eserleri iki sene öncesinden beri sergilemek istiyorduk. Sanatçının kendi total estetik dünyasının bir parçasını izleyiciye sunmak bir galerinin görevi değil mi? Erol Akyavaş'ın "duvarlar", "odalar", "kafalar" gibi başka sergilenmemiş dizileri de var; belki bir gün onlar da sergilenir.

İki kızımдан da müsaade aldım

İLONA AKYAVAS (Erol Akyavaş'ın eşi)

Erol çoğu zaman kendisi için yapıyordu resimlerini. Bu erotik seriyi de 60'ların ikinci yarısında yapmıştı ancak sergilemeyi de hiçbir zaman çok istemedi. Sadece yanılmıyorsa 1979 yılında, birkaç tanesi sergilendi, ama yalnızca küçük ikonlar. Ben, iki kızımдан da müsaade alarak bunları sergilemeye karar verdim. Zaten Galerî Nev'den Haldun Bey ve Deniz Hanım'la da bir süredir bu eserleri sergilemeyi düşünüyorduk. Bu sergi böyle gerçekleşti.

Akyavaş her yönüyle merak konusudur

LEVENT ÇALIKOĞLU

(İstanbul Modern Şef Küratörü)

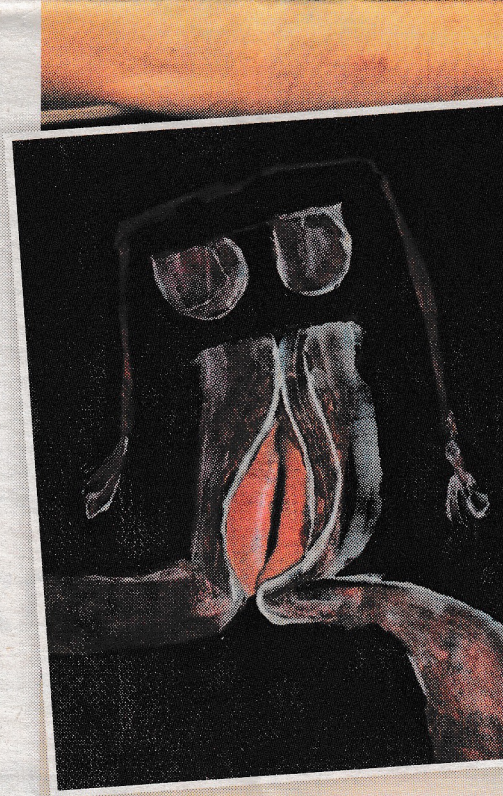
Sanatçıların vefatının ardından gizli kalmış, bizzat kendisinin dahi sergilemek istemediği işlerinin daha sonra günyüzüne çıkması 20. Yüzyıl

Akyavaş'ın düşünce ve üretim pratiğinin temellerini oluşturan özel bir dizi ve içerikten söz ediyoruz. Zengin bir görsellik, bilinçaltına referans veren imgeler, arzu ve fanteziyi kıskırtan gövdeler. Serginin her açıdan ilgi çekeceğini düşünüyorum.

Bu resimlerin bir gün ortaya çıkacağını tahmin ediyordum

ALİ ÇOLAK (Zaman Gazetesi Kültür Sanat Şefi)

Erol Akyavaş'ın bu resimlerinin varlığından haberdardım ve bir gün ortaya çıkarılacağını da tahmin ediyordum doğrusu. Akyavaş, son yıllarda giderek artan bir ilgi odağı haline geldi. 'En-el Hak' tablosunun fiyatı da bu ilgiyi doruğa çıkardı. Bu resimler, evet Akyavaş'ın bir dönemine ait eserlerdir. Sanatçının son dönemde geldiği noktaya bakarak, bu tabloların onun için bir 'sabık dönem' eseri olduğu söylenebilir. Bir sanatçının sanat hayatında farklı hatta birbirine karşıt dönemlerin de olabileceğini kabullenmemiz gerekir. Bu çalışmalar, Akyavaş'ın mevcut imajını yıkacak değildir elbette. Ama birileri bu resimler üzerinden o imajı yıkmak istiyorsa bilemem tabii. Bir sanatçının sağlığında sergilemediği resimlerin ölümünden sonra sergilenmesi meselesine gelince bu, sanat ve edebiyatın en temel problemlerinden biri olagelmıştır. Kafka da eserlerinin yakılmasını istemişti ama bu gerçekleşmedi. Sanattaki en temel etik sorunlarından biri bu. Ben, sanatçının reddettiklerinin sergilenmesinden yana değilim. Eserin biricik tasarruf hakkı sahibine aittir. O geçmişini reddetmişse, bizim ortaya çıkarmak gibi bir görevimiz olamaz.

Erotik resimleri es

YAŞİ BARAZ (Galeri Baraz'ın sahibi)

Erol Akyavaş, değerli ve hayatının belirli döneminde çok özgün eserler üretmiş bir sanatçıdır. Sanat yaşamı boyunca birkaç üslubu oluşturmuştur. Biri de erotik sanattır. 80'lerden itibaren ise Türk İslam sanatından etkilenmiş, sanatında bir değişim olmuştur. İslam sanatından çıkış yaparak kendini tanıtmıştır. Birçok sanatçının hayatlarının belirli dönemlerinde erotikmi kullandığını görürsünüz. Onun erotik resimleri aslında estetik değerlerden uzaktır. Dünya sanatını biraz bilenler, bu resimlerin çok üstün olma-

Erol Akyavaş'ın sağlığında göstermediği 'erotik' resimlerin sergilenmesi tartışılıyor. Gazeteci Ali Çolak'a göre sanatçının reddettiklerine saygı duyulmalı. Küratör Levent Çalıkoglu ise farklı görüşte

Erotik resimleri estetik değildir

YAHŞİ BARAZ (Galeri Baraz'ın sahibi)

Erol Akyavaş, değerli ve hayatının belirli döneminde çok özgün eserler üretmiş bir sanatçıdır. Sanat yaşamı boyunca birkaç üslubu oluşturmuştur. Biri de erotik sanattır. 80'lerden itibaren ise Türk İslam sanatından etkilenmiş, sanatında bir değişim olmuştur. İslam sanatından çıkış yaparak kendini tanıtmıştır. Birçok sanatçının hayatlarının belirli dönemlerinde erotizmi kullandığını görürsünüz. Onun erotik resimleri aslında estetik değerlerden uzaktır. Dünya sanatını biraz bilenler, bu resimlerin çok üstün olma-

dığını da görürler. Zaten Erol Akyavaş, kendini aşmayı o estetik içinde kalsaydı bugün çok aranan bir konumda olmazdı. Akyavaş'ın eleştirilebileceği nokta ise; resimlerindeki motiflerin İslam sanatında yüzyıllardan beri zaten var olan motifler oluşudur. Akyavaş Osmanlıca bilmezdi, İslam sanatından şekilci olarak etkilenmiştir. Bunlar onun kendi buluşları değildir, aslında o resimlerin arkasında bizim geleneksel sanatlarımızdan birçok şey vardır. 3 cm'lik Osmanlıca yazıyı 2 metreye büyüttüğünüzde çok etkin bir şey çıkar Bunu çok iyi değerlendirmiştir.

Sergilenmesi için hazırlık yapmıştı

DENİZ ARTUN (Ankara Galerisi Nev)

Erol Akyavaş da kendi kuşakdaşları gibi ve onlarla aynı yıllarda erotik işler üretmiş. Onu 1970'lerin ortalarına kadar meşgul eden bu işlerin bütünlük içinde sergilenmesi için biz iki-üç yıl çalıştık, New York'ta korunan özel parçaları da ekledik. Bu resimlerin ciddi bir kısmı, ölümünden hemen sonraki retrospektifte sergilenmişti. Erol Bey, bunların nasıl sergileneceğini düşünmüş, bazılarını örnek çerçeve, kapak yaptırmış... biz de bu örneklerle sadık kaldık. Ben onun, bu resimlerin sergilenmesini istemediğini hiç sanmıyorum.